



BOG

# STAVNSBÅNDET (/BOEGER/STAVNSBAANDET)

Af Peter Henningsen (/forfattere/peter-henningsen) ( 2020 )

Log ind (/user/login?destination=/boeger/stavnsbaandet) for at anmelde

Facebook (<http://www.facebook.com/share.php?u=http://litteratusiden.dk/boeger/stavnsbaandet&title=Stavnsbåndet>)Tweet (<https://twitter.com/intent/tweet?url=http://litteratusiden.dk/boeger/stavnsbaandet&status=Stavnsbåndet+http://litteratusiden.dk>)

Ophævelsen af stavnsbåndet i 1788 var en milepæl på vej mod demokratiet, men havde det virkelig så stor en betydning? Det kigger Henningsen nærmere på i denne oplysende bog.

LÅN PÅ BIBLIOTEKET

[\(HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/\)](https://bibliotek.dk/da/search/work/)

SEARCH\_BLOCK\_FORM-670970-

BASIS%3A38446657&amp;FRAGMENT=CONTENT)

TAGS:

DANMARKSHISTORIE (/TAXONOMY/TERM/1969)

STAVNSBÅNDET (/TAXONOMY/TERM/9950)

BØNDER (/TAXONOMY/TERM/1483)

## ANMELDELSE



09 dec.20



(/users/eilif-manson)

Af Per Eilif Manson (/users/eilif-manson)

Skribent

**Ophævelsen af stavnsbåndet i 1788 var en milepæl på vej mod demokratiet, men havde det virkelig så stor en betydning? Det kigger Henningsen nærmere på i denne oplysende bog.**

Først ved 200-års jubilæet i 1988 begyndte historikere at pille ved de nationale myter om bondens frigørelse efter 55 års stavnsbånd. Først viser det sig, at systemet i praksis har eksisteret gennem det meste af 1700-tallet, da dets forløber, vornedskabet, ikke var meget væsensforskellig, og at de fleste bønder de facto først blev frisat efter år 1800.

Desuden var løsningen fra stavnsbåndet ikke en egentlig landboreform, men snarere en militærreform, ligesom grundtanken bag stavnsbåndet var at sikre, at godsejerne kunne stille med de nødvendige menige til landeværnet og datidens krige.

Det vigtigste ved reformen i 1788 var, at udskrivning af landeværnet gik fra at være en privat opgave for landets godsejere til at blive en civil myndighed. Men bønderne var stadig bundne til deres hjemstavn, dog ikke længere begrænset til et enkelt gods. Samtidig blev retten til fysisk afstraffelse af godsets fæstere stærkt begrænset.

Afsnittene af afstraffelser og i det hele taget datidens syn på bønder som en slags undermennesker er stærk læsning. Der er på den måde mange øjenåbnere i dette lille fine værk, der også gennemgår udviklingen af synet på reformen illustreret ved fejringen af de forskellige jubilæer. Bogen er også historien om reformbevægelsen og dens modbevægelse i Frederik 6. regeringstid. Han stod som kronprins bag reformen, men blev med tiden mere og mere reaktionær og direkte angst for konfrontation med folket.

Som seriens øvrige bind er bogen meget velskrevet og lettilgængelig og rigt illustreret.

## BOGDETALJER



Andre bøger af Peter Henningsen